

Warszawa, maj 1952 r.

ZAGADNIENIA
INWESTYCYJNE

w świetle prasy
i literatury
ekonomicznej.

NR. 4
Rok VII.

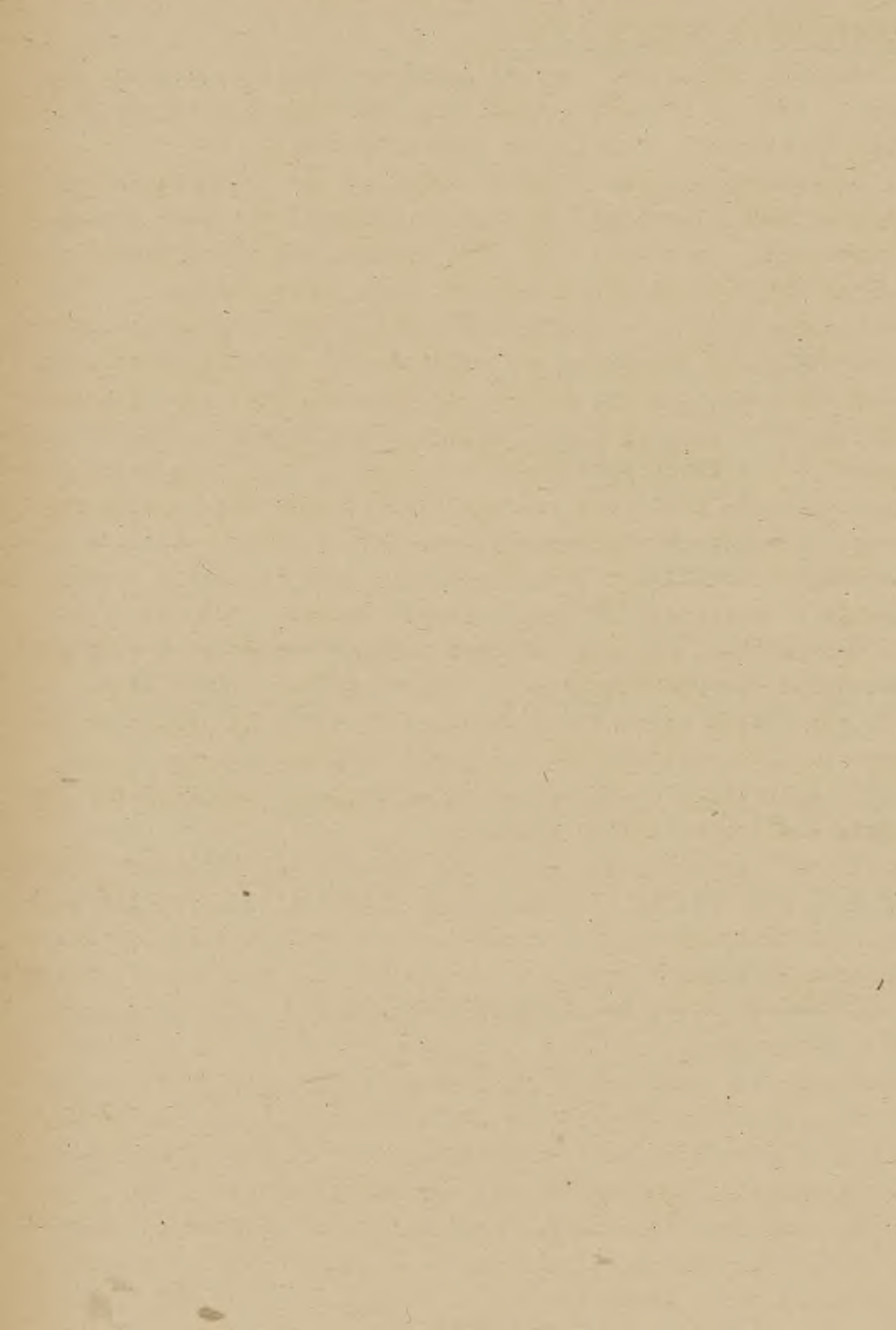
Treść numeru:

- 1/ "Głęboko i wszechstronnie
analizować sprawozdania
roczne za rok 1951."
- 2/ A. KARCEW i K. KOLCZUGIN.
Recenzja książki M. F. DJACZKOWA
p.t. "Księgowanie Inwestycji"
- 3/ P. D. MICHAJŁOW.
"Umowy i rozrachunki
w inwestycjach"
Rozdział XI.

Zródło:

- "BUCHGAŁTERSKIJ UCZOT"
Nr. 1. rok 1952 .
/artykuł wstępny/
- "BUCHGAŁTERSKIJ UCZOT"
Nr. 2. rok 1952 .
"Uczot kapitalnogo
stroitelstwa"
- P. D. MICHAJŁOW,
"Dogowory i raszczoty
w kapitalnom
stroitelstwie"

Tłumaczyli: Z. Sokołowska,
L. D i n e s ,
K. Sznagier.

Artykuł wstępny. Głęboko i wszechstronnie analizować sprawozdania roczne za rok 1951 .

Buchgaltierskij Uczet. 1952 Nr 1.

Rok 1951 wejdzie do historii naszej ojczyzny jako rok dalszego rozwoju socjalistycznej ekonomiki i kultury, rok nowych postępów we wszystkich dziedzinach budownictwa komunistycznego.

Z.S.R.R. zademonstrował raz jeszcze wyższość socjalistycznego systemu gospodarki nad ekonomiką kapitalizmu, dowiódł w sposób poglągowy i przekonujący, że ustroj radziecki otwiera takie możliwości postępu o których kraje kapitalistyczne nie mogą nawet marzyć.

Przemysł radziecki rozwija się w tempie dotąd niespotykanym. Główne gałęzie radzieckiego przemysłu socjalistycznego wykonały plan roku 1951 przed terminem. Tak np. dnia 14 grudnia wykonali plan pracownicy przedsiębiorstw moskiewskich i okręgu moskiewskiego; dnia 28 grudnia pracownicy przemysłu naftowego, a w ślad za nimi pracownicy Ministerstwa przemysłu węglowego meldowali wielkiemu wodzowi ludu radzieckiego, towarzyszowi Stalinowi, o przedterminowym wykonaniu planu państwowego na rok 1951. W minionym roku 1951 produkcja przemysłowa przekroczyła w dwójnasób produkcję przedwojennego roku 1940.

W kraju naszym realizuje się olbrzymi problem budowlany. W roku 1951 suma inwestycji wzrosła 2,5 krotnie w porównaniu z rokiem 1940.

W okresie powojennym uruchomiono tysiące nowych przedsiębiorstw wyposażonych w najnowocześniejsze urządzenia techniczne, naród zaś nasz z olbrzymim entuzjazmem wznosi majestatyczne budowle komunizmu - wspaniałe elektrownie wodne i kanały.

Rząd radziecki przeprowadza zniżkę cen towarów przemysłowych i artykułów spożywczych; rośnie systematycznie dobrobyt ludu radzieckiego. W kraju naszym kwitnie nauka i kultura. Inna jest zupełnie sytuacja w obozie imperializmu. W roku 1951 zaostrzyły się tam jeszcze bardziej zewnętrzne i wewnętrzne sprzeczności, trwały bezlikne ataki na interesy życiowy szerokich mas ludowych.

Charakteryzując olbrzymi rozmach pokojowej twórczej pracy narodu radzieckiego, towarzysz Stalin w rozmowie z korespondentem "Prawdy" stwierdził, że "Związek Radziecki nie zmniejsza, lecz przeciwnie, rozszerza przemysł pracujący na potrzeby ludności, nie kurczy, lecz przeciwnie, rozwija budowę nowych monumentalnych elektrowni wodnych i sieci nawadniającej, nie likwiduje, lecz przeciwnie kontynuuje politykę zniżki cen..." 1/

/ I.W.Stalin. Pogawędka z korespondentem "Prawdy" Gospolitizdat 1951r.

[illegible]

Sprawozdania roczne zawierają, jak wiadomo, skontrolowane, ścisłe dane o wykonaniu planu w zakresie wszystkich jego wskaźników, a także o stanie zasobów przedsiębiorstw.

Dane sprawozdań rocznych umożliwiają stwierdzenie wad w pracy przedsiębiorstw w roku sprawozdawczym i wykrywanie niewykorzystanych rezerw. Są one punktem wyjścia do opracowania środków zaradczych, mających na celu usprawiedliwienie gospodarkowej i finansowej działalności przedsiębiorstw.

W toku analizy sprawozdań za rok 1951 w zarządach głównych i w ministerstwach należy sprawdzić przede wszystkim, jak wykonało przedsiębiorstwo plan państwowy biorąc za punkt wyjścia zasadę że "praktyka maskowania i osłaniania złej pracy jednych przedsiębiorstw kosztem dobrej pracy innych, nie ma nic wspólnego z radziecką metodą kierowania gospodarką. Chwyty tego rodzaju nie licują z godnością pracowników gospodarki socjalistycznej. Mówić i działać w ten sposób mogą tylko kombinatorzy burżuazyjni".

Plan państwowy jest ustawą. Każde przedsiębiorstwo musi wykonać ustalone dla niego zadania" 1/

Należy również pamiętać, że "poszczególne przedsiębiorstwa wykonując i przekraczając plan produkcji brutto, nie zawsze wykonują ustalone przez plan państwowy zadania w zakresie produkcji najważniejszych rodzajów wyrobów. Kierownicy tych przedsiębiorstw chcą widocznie ułatwić sobie pracę produkując wyroby wymagające mniejszych wysiłków i troski. Czas już, by zrozumieli że państwo potrzebuje nie byle jakiego wykonania i przekroczenia planu, lecz takiego który zapewnia gospodarce narodowej potrzebną jej produkcję" 2/.

1/ N.A. Bułganin, 33-letnia rocznica Wielkiej Październikowej Rewolucji
socjalistycznej.

2/ L.p.Beria. 34-nia rocznica Wielkiej Rewolucji Październikowej
Socjalistycznej. Gospolitizdat, 1951 str.11.

W związku z tym przy analizie sprawozdań rocznych w głównych zarządach i ministerstwach ważną jest kwestią nie tylko ustalenia, które przedsiębiorstwa nie wykonały planu w całości, lecz również wykrycia wszystkich przypadków pogwałcenia planu pod względem nomenklatury wyrobów. Jeżeli ujawniono fakty zastąpienia ~~produkcją~~ jednego rodzaju produkcji przez inne, to wyjaśnić należy, czy produkcja wytworzona ponad plan nie pozostaje w magazynach przedsiębiorstwa, hamując w ten sposób rotację środków. Kontrolę taką warto przeprowadzać zarówno w końcu roku, jak i w jego ciągu. Próby zastąpienia jednych rodzajów produkcji przez inne pociągnąć muszą za sobą najsurowsze potępienie ze strony organizacji nadrzędnej, której obowiązkiem jest terpienie podobnych prób i stosowanie wszelkiego rodzaju sankcji, by nie powtarzano ich w przyszłości. Jedną ze skutecznych sankcji w stosunku do przedsiębiorstw, zmieniających plan w zakresie nomenklatury produkcji, jest pozbawienie ich prawa tworzenia funduszu dyrektora.

Należy pamiętać, że wykonanie planu zarówno jako w całości, jak pod względem nomenklatury wyrobów maskuje nieraz arytmie roboty, przy której w pierwszych dniach miesiąca powstają w przedsiębiorstwie lub na poszczególnych halach przestoje robotników i instalacji a po tym rozpoczyna się robota "szturmowa" co powoduje nieuchronnie wydatki nieprodukcyjne i zwiększa koszt własny produkcji. Arytmia pracy oznacza, że przedsiębiorstwo posiada niewykorzystane rezerwy wytwórcze, że kierownictwo operatywne nie jest na dostatecznym poziomie, że wydziały i zarządy zarówno samego przedsiębiorstwa, jak i ministerstwa, powołane do zapewnienia normalnego biegu produkcji drogą zaopatrzenia przedsiębiorstwa w materiały i inne zasoby, źle wykonują swe obowiązki. Po stwierdzeniu faktu stosowania metody "szturmowej", należy skontrolować, czy i jakie ~~wszystkie~~ środki, by przedsiębiorstwo pracować zaczęło rytmicznie. W roku 1951 rozwinęło się w przemyśle na dużą skalę dążenie do przedstawienia przedsiębiorstw na tory kolektywnej pracy stachanowskiej. Wielu fabrykom nadano w r. 1951 wysoki tytuł przedsiębiorstw stachanowskich, co gwarantuje stosowanie najnowszej techniki i doświadczeń stachanowców - nowatorów produkcji. Analizując na podstawie danych rocznego sprawozdania warunki wykonania planu wyjaśnić należy koniecznie, jak stosuje się w przedsiębiorstwie najnowsze doświadczenia, których zastosowanie na większą skalę umożliwia lepsze wykonanie planu, doskonalenie jakości produkcji i zmniejsza nakłady przedsiębiorstwa. Należy konkretnie sprawdzić w jakim stopniu zastosowano w danym przedsiębiorstwie na przykład do-

świadczeń nacinaczki kół zębatych Uralskich Zakładach budowy samochodów imienia Stalina, laureatki premii Stalinowskiej, Niny Nazarowej, jej wniosek o przejęcie przez załogę opieki socjalistycznej nad wyposażeniem technicznym, jak wykorzystano doświadczenia nowatorów Moskiewskiej fabryki obuwia imienia Lenina "Burewiestnik" M. Lewczenko i G. Muchanowa, którzy zainicjowali ruch o zmniejszenie kosztu własnego produkcji na każdym jej szczeblu. Dotyczy to również doświadczeń innych nowatorów - patriotów, torujących swoją twórczą pracę nowe drogi rozwoju socjalistycznego przemysłu. Jeżeli okaże się, że doświadczenia ich wykorzystano niedostatecznie, należy opracować konkretne zarządzenia ku szerokiemu, rozpowszechnieniu najnowszych doświadczeń technicznych i organizacyjnych.

Istnieją w przedsiębiorstwach również duże możliwości podniesienia wskaźników jakościowych. W toku analizy sprawozdań za rok 1951 należy wykryć te rezerwy, by wykorzystanie ich stało się źródłem dalszego podniesienia jakościowych wskaźników pracy w r. 1952.

W szczególności można ustalić - drogą analizy elementów kosztu własnego poszczególnych najważniejszych wyrobów /o indywidualnych kalkulacjach/ oraz całej produkcji wytwarzanej na zbył - czy przedsiębiorstwo przestrzegało norm rozchodu surowców, materiałów, paliw i energii elektrycznej, jak wykonało zadanie w dziedzinie pracochłonności wyrobów, czy zmieściło w preliminowanych ramach koszty ogólnie oddziałowe i całości przedsiębiorstwa. Analiza taka wykaze również, czy należycie sformułowano dla przedsiębiorstwa zadanie w zakresie zmniejszenia kosztu własnego produkcji.

Analizując wykonanie planu w zakresie kosztu własnego produkcji, należy pamiętać, że nawet przy jego wykonaniu zakresie niektórych wyrobów lub niektórych składników kalkulacji istnieć może rozchód nadmierny, kompensowany przez oszczędności osiągnięte w innych pozycjach czy przy innych wyrobach. Zdarza się to najczęściej w takich pozycjach kosztu własnego, jak np. straty wskutek wybrakowania produkcji i wydatki nieprodukcyjne. W pozycji materiałów przekroczenie preliminarza, na które pozwolono sobie w tych lub innych pozycjach, pokrywa się nieraz oszczędnością w innych pozycjach powstającą wskutek tego, że w planie nie uwzględniono rezerwy. Zadaniem analizy jest wyszukanie takich rezerw, które by można było uwzględnić w planie na okresy następne i sprecyzować zadania planowe w zakresie kosztu własnego produkcji. Jasne jest, że zmobilizowanie rezerw poprawi wskaźniki produkcji przedsiębiorstwa.

Bardzo starannie należy zanalizować wskaźniki rotacji środków obrotowych, podane w osobnej tablicy w rocznym sprawozdaniu z podstawowej działalności przedsiębiorstwa. Analiza ta odpowiedzieć powinna na pytanie, czy przedsiębiorstwo przestrzegało normatywów ustalonych dla grup środków obrotowych /zapasy wytwórcze, produkcja niezakończona, produkcja gotowa i tp./ na koniec roku i na daty pośrednie.

Należy również wyjaśnić, jak wykonano plan realizacji produkcji. Wiążą się z tym bezpośrednio wskaźniki, charakteryzujące stan rozliczeń w gospodarce, zadłużenie nabywców z tytułu rachunków nieuregulowanych w terminie oraz zadłużenie w zakresie otwartych rachunków. Uwięzienie środków obrotowych w wymienionych pozycjach odbija się ujemnie na sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, oddziałuje bezpośrednio na wskaźnik rotacji środków obrotowych. Nie można więc ograniczać się do analizy danych dotyczących wyłącznie rotacji materiałów normowanych. Należy koniecznie wyjaśnić, jak stoi sprawa rotacji wszystkich środków przedsiębiorstwa. Na mobilizacji rezerw posiadanych w tej dziedzinie skupić należy najczujniejszą uwagę.

Należy wreszcie do głębi zanalizować, jak wykonano plan dotyczący ostatecznych wyników pracy przedsiębiorstwa, czyli plan zysku. Należy też pamiętać, że w wykonaniu planu akumulacji kryją się często fakty niegospodarności, jak np. deficytowość poszczególnych rodzajów usług /a w tym usług świadczonych obiektom własnym inwestycji/ i operacji dotyczących eksploatacji własnej gospodarki mieszkaniowo-komunalnej, stały poniesione przy oddawaniu organizacjom zbytu zbędnych wartości rzeczowych i td.

Kontrolując wykonanie planu akumulacji należy ustalić, jak przedsiębiorstwo wykonało zobowiązania wobec budżetu państwa /odpisy z zysku i wycofanie nadniaru środków obrotowych/, oraz wobec banków specjalnych /przelewy środków obrotowych na finansowanie inwestycji/. Tak więc - przy analizowaniu sprawozdań za rok 1951 wykryć trzeba wszystkie jawne i ukryte rezerwy przedsiębiorstw we wszystkich dziedzinach działalności wytwórczej i gospodarczej tak, by w roku nowym uruchomić te rezerwy celem dalszego polepszenia jakościowych wskaźników pracy przedsiębiorstw.

Rozumie się samo przez się, że analizę wskaźników działalności gospodarczej i wytwórczej poprzedzać powinna kontrola ścisłości danych zawartych w sprawozdaniu, oraz zgodności ich z wynikami rocznej inwentaryzacji.

Ostatnim i niezmiernie ważnym elementem analizy sprawozdań jest opracowanie wniosków mających na celu dalsze doskonalenie pracy przedsiębiorstwa. Wnioski te osiągną cel w tym tylko przypadku, gdy będą one konkretne, oparte na głębokim przestudiowaniu wszystkich stron pracy przedsiębiorstw i oczywiście, jeżeli zapewniono systematyczną kontrolę ich wykonania. Kompanię obejmującą opracowanie przestudiowanie i analizę sprawozdań rocznych, uznać można za po-
myślnie zakończoną, tylko przy przestrzeganiu wszystkich wymienionych warunków.

Ważna rola w rozstrzyganiu tego zdania przypada w udziale pracownikom rachuby, a przede wszystkim głównym księgowym, których obowiązkiem jest kontrola należytego opracowania sprawozdania, analiza rachunków i koordynacja wzajemna poszczególnych wskaźników, a także -
czuwanie nad przestrzeganiem państwowej dyscypliny przy wydatkowaniu środków.

Do analizy sprawozdań rocznych powołać należy pracowników technicznych, zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji oraz pracujących w planowych i finansowych wydziałach ministerstw i głównych zarządów. Tylko pod tym warunkiem można głęboko i wyczerpująco przeanalizować sprawozdania roczne oraz wykryć posiadane rezerwy.

Kareew i K. Kolczugina

Recenzja książki M.F. Djaczkowa "Księgowanie inwestycji" /"Uczet Kapitalnogo Stroitelstwa", Gosfinizdat 1951 str. 154/ Książka, uznana przez Zarząd Szkolenia Kadr Ministerstwa Finansów Z.S.R.R. za podręcznik dla średnich szkół finansowych i finansowo-kredytowych, posiada bezwątpienia szereg zalet. Pomimo niewielkiej względnie objętości /154 stron/ książka podaje dość wyczerpująco treść i system księgowania inwestycji, uwzględniając obie formy ich realizowania, czyli wznoszenia budowli zarówno sposobem gospodarczym jak i przez budowlane organizacje wykonawcze. Autor daje definicję pojęcia "inwestycji", oraz ich klasyfikację, a następnie omawia systematycznie najważniejsze zagadnienia księgowości budownictwa, przytaczając przykłady liczbowe, a w szczególności księgowania. Autor nie wchodzi się w szczegóły, traktuje materiał nieco konspektywnie. Ma to swoją logikę. Po należytym opanowaniu założeń przedmiotu czytelnik może studiować go samodzielnie według urzędowych instrukcji, pouczeń i t.d. Zagadnienia księgowości analizuje autor nie w oderwaniu, lecz w związku z zadaniami planu gospodarki narodowej. Autor podkreśla niejednokrotnie związek pomiędzy księgowością a ekonomiką, znaczenie księgowości jako nierozdzielnej części całego systemu planowania i administrowania gospodarką narodową, według praw rozszerzonej socjalistycznej reprodukcji.

Należy również podkreślić dobry język książki.

Niestety nie jest ona bez wad - nawet istotnych. Nie znajdziemy w niej schematów, ilustrujących poglądowo związek księgowości z kosztorysem i planem. Schematy takie pomogłyby czytelnikowi do lepszego zrozumienia n.p. struktury inwestycji, systemu państwowego planu inwestycyjnego. Bardzo pożyteczne byłoby podanie wzoru formularzy księgowości i pokazanie, jak należy je wypełniać. W rozdziale poświęconym podstawowym zagadnieniom księgowości inwestycji, znajdujemy niewielki ~~fragment~~ "Wiadomości ogólne o prowadzeniu księgowości w formie dziennika strony kredytowej". W następnych jednak wywodach M.F. Djaczkow ma na względzie formę księgowości oparte na poszczególnych dziennikach memoriałowych i na licznych kartach. Autor chciał za poznać czytelników przede wszystkim z formą, którą jeszcze dotąd stosuje się w budownictwie dość często, a w takim razie należałoby to specjalnie omówić. Bez tego pomniejsza się znaczenie formy dziennika strony kredytowej. Wyjaśniając różne twierdzenia ogólne autor zastrzega nieraz, że mają one charakter "reguły". Można pomyśleć że księgowość zawiera mnóstwo "wyjątków" z założeń ogólnych. Oczywiście obiekty inwestycji są w ZSRR tak różnorodne, że niektóre

**ZAGADNIENIA
INWESTYCYJNE**

w świetle

prasy i literatury ekonomicznej zagranicą

W A R S Z A W A

szczegóły księgowości mogą być różne przy różnych budowlach, ale po co to podkreślać? Księgowść nasza opiera się na założeniach ogólnych, co tworzy warunki dla jej typizacji i unifikacji.

Podamy parę uwag do rozdziału pierwszego. Na str. 17 mówi się, że nakłady nie powiększają funduszków trwałych, "klasifikujemy umownie z inwestycjami". Do czego jest potrzebne takie identyfikowanie?

Wiadomo, że struktura inwestycji nie przewiduje tego rodzaju nakładów. Niesudany jest podtytuł "klasyfikacja pracowników". Klasyfikuje się kategorie pracowników według zawodów, nie zaś samych pracowników.

Z opisu księgowości płac nie dowie się czytelnik, jak rejestrować zestawienia rozliczeniowo-płatnicze, czym jest dziennik rejestracyjny i jak przeprowadza się w nim księgowanie.

Na str. 40 czytamy: "do księgowania sum odpisywanych na rzecz organizacji ubezpieczeń społecznych prowadzi się konto "Narzutów do płac". Lecz plan kont księgowości bieżącej konta takiego nie zawiera.

Bardzo niejasna jest następująca definicja podana w rozdziale trzecim, "przez skład położony przy obiekcie rozumie się dowolne miejsce przechowywania materiałów, znajdujące się bezpośrednio przy miejscu wykonywania robót budowlanych. /str.46/ Ta niejasność wykładu jest tym przykrszejsza, że chodzi tu o sprawę wyjątkowo ważną, a mianowicie o przechowywanie wartości rzeczowych.

Charakteryzując w dziale "księgowość materiałów na składzie i w wydziale księgowości" saldową metodą ewidencji /str.53-54/ M.F. Diaczukow nie uwzględnia instrukcji Ministerstwa ZSRR "8" w sprawie udoskonalenia księgowości wartości rzeczowych w przedsiębiorstwach przemysłowych i przy budowlach". Dygresje autorskie nie przyczyniają się bynajmniej do lepszego uświadomienia sobie tej metody. Między innymi pisze autor /str.53/, że saldowa metoda ewidencji "opiera się na zasadzie prowadzenia zapisów w księgowości bezpośrednio według dokumentów źródłowych, /zlecenie przychodowe, zapotrzebowanie i t.d./". Lecz w jakich to przypadkach - zapytujemy - prowadzi się księgowość nie według dokumentów źródłowych? Natomiast nic się w książce nie mówi o podwójnym obliczaniu dokumentów źródłowych, o kontrolowaniu przez Wydział Księgowości zapisów magazyniera, o konfrontowaniu zestawienia saldowego z bilansem i t.d. Mówi się czytelnikowi, że magazynier składa sprawozdania co do remanentów i ruchu materiałów, ale sposób opracowania i kontrolowania tych sprawozdań, oraz odzwierciedlania ich w księgowości jest aż do końca nie wyjaśniony.

Musi wywołać speczęciw również podany w książce wzór zestawienia saldowego. Zestawienie uwidocznia wprawdzie remanenty we wszystkich magazynach łącznie, lecz metoda ta jest w praktyce niewygodna i uciążliwa.

W rozdziale trzecim charakteryzuje się - jako jeden z wariantów księgowości analitycznej, metodę księgowania na kartach prowadzonych dla każdego numeru nomenklatury materiałów. Ten system księgowości spotyka się wprawdzie na poszczególnych budowach, lecz wątpliwe jest, czy warto było mówić o nim w podręczniku szkolnym wobec jego wad.

Na str. 85 słusznie podkreśla autor znacznie, jakie mają w budownictwie składane lub przenośne budynki i urządzenia. Autor nie zapomniał zaznaczyć, że nakłady na zainstalowanie i zdemontowanie tych budynków zalicza się na konto kosztów ogólnych, lecz nie wyjaśnił, jak się księguje same te budynki.

"Roboty budowlano-montażowe w toku" pisze autor na str.109, księguje się według wartości kosztorysowej rzekomo w celu urposzczenia techniki księgowości. Lecz uproszczenie techniki księgowości jest tylko jedną stroną sprawy, a przy tym nie najważniejszą; motywem zaś zasadniczym jest tu prawidłowa wycena pozostałości produkcji w toku.

W schemacie księgowania na str.115 należałoby podać saldo wyjściowe na koncie "rozliczeń", i na koncie funduszu podstawowego. W przykładach zapisów w księgowości inwestora i w księgowości budowlanej organizacji wykonawczej autor posługuje się tą samą nazwą konta, mianowicie "Fundusz Statutowy /podstawowy/. Ze względu na jasność byłoby lepiej podać w pierwszym przypadku konto majątku trwałego, a w drugim konto funduszu statutowego.

W dziale księgowości operacji kasowych /jak zresztą i w innych działach książki/ brak wzorów formularzy. Nie powołują się tu również autorzy na "Przepisy w sprawie prowadzenia operacji kasowych przez przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje".

~~Przepisy w sprawie prowadzenia operacji kasowych przez przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje~~
~~dotyczące w szczególności kasowych operacji~~ Później zaś opisanie księgowości operacji kasowych nie wyczerpuje bynajmniej treści tych przepisów. Między innymi autor nie powiedział o tym, na jaki termin i w jakiej wysokości wydaje się gotówkę do wyliczenia się na wydatki operacyjne i administracyjno-gospodarcze, jak umarza się dokumenty, jak wypełnia się zlecenia kasowe. Należałoby chociażby pokrótce wymienić obowiązki kasjera, opisać tryb rewidowania ka-

x/
Pokożenia o wedeniu kasowych operacji przedsiębiorstwami, uczereżdenijami i organizacjami. /przep. b2/

sy oraz metody kontroli przestrzegania kasowej dyscypliny. W rozdziale trzynastym "Księgowość wyników działalności organizacji budowlanych" znajdujemy następujące twierdzenie: "Zyski inwestora zalicza się do źródeł środków na finansowanie inwestycji, straty zaś dołącza się do wartości inwentarzowej obiektów przy ich uruchomieniu /str.141/ Ale czyż straty zakładów pomocniczych budowy, samodzielnie bilansujących, wchodzi do składu wartości inwentarzowej uruchamianych obiektów? Nie, nie wchodzi. Odpowiedzi zaś, gdzie się je wykazuje i jak się je amortyzuje, książka nie podaje.

Wykładając problemy księgowości i sprawozdawczości M.F. Djaczkow opiera się już na nowym rozporządzeniu o sprawozdaniach księgowości i bilansach lecz nie zawsze tej zasady przestrzega. Tak n.p. na str. 144 czytamy: "przy systemie gospodarczym wykonywania robót prowadzi się z reguły księgowość na samodzielnym bilansie, w warunkach zaś budowania systemem zleconym - z reguły w bilansie działalności podstawowej przedsiębiorstwa w specjalnym jego dziale". Nie wiąże się to z pkt.2 rozporządzenia, które mówi: "Budowę nowych przedsiębiorstw i poszczególnych obiektów, rozszerzanie i przebudowę przedsiębiorstw czynnych, prowadzone sposobem zleconym, niezależnie od wartości kosztorysowej, oraz wykonywaną sposobem gospodarczym budowę poszczególnych obiektów, rozszerzanie i przebudowę przedsiębiorstw czynnych w przypadkach gdy suma robót budowlanych i montażowych według wartości kosztorysowej nie przekracza trzystu tysięcy rubli, a także nakłady na remont kapitalny, księguje się na bilansie działalności podstawowej.

Omawiając dalej problem bilansu inwestora /str.147/ autor pisze ponownie, że przy zleconym sposobie robót należy księgować inwestycje w bilansie wg wzoru Nr 35-KS, nie zaś w bilansie działalności podstawowej.

Zaznaczmy jeszcze jedną podobną rozbieżność. Według p.15 przepisów o rachunkowych sprawozdaniach i bilansach, ministerstwo zatwierdza sprawozdania roczne w ciągu 20 dni od dnia ich otrzymania, nie zaś w ciągu dni piętnastu jak to się podaje w rozdziale "Sprawozdawczość organizacji budowlanych" /str.154/.

Książka w swej całości pomimo jej wad, zasługuje na ocenę dodatnią. Udało się autorowi systematycznie i zwięźle wyłożyć podstawowe problemy księgowości. Książka jest cenną pomocą dla uczniów, studiujących kurs księgowości inwestycji.

A. Karcew, K. Kolozugin.